

L I B O R F R I D M A N

KAPITOLY DIDAKTIKY HUDBY

BANSKÁ BYSTRICA 2020

Obsah

1. Konceptia hudobnej výchovy zameraná na kompetencie žiaka	6
1.1 Náčrt koncepcie	10
1.2 Príklady zahraničných koncepcií hudobnej edukácie	15
1.2.1 Štandardy hudobného vzdelávania v USA	15
1.2.2 Štandardy hudobného vzdelávania vo Francúzsku	25
1.2.3 Štandardy hudobného vzdelávania vo Fínsku	34
1.3 Bibliografické odkazy	39
2 Zmysel a význam hudobného vzdelávania	41
2.1 Bibliografické odkazy	45
3 Špecifické ciele vyučovania v hudobnej edukácii	47
3.1 Taxonómia cieľov v kognitívnej oblasti	48
3.2 Taxonómia cieľov v psychomotorickej oblasti	50
3.3 Taxonómia cieľov v afektívnej oblasti	50
3.4 Bibliografické odkazy	59
4 Spev v triede a rozvoj vokálnych kompetencií v hudobnej výchove	60
4.1 Fázy nácviaku piesne	60
4.2 Príprava učiteľa	65
4.3 Literatúra a bibliografické odkazy	66
5 Hra na hudobných nástrojoch v triede	67
5.1 Východiská	67
5.2 Hudobné nástroje v hudobnej produkcii	68
5.3 Inštrumentálne hudobné súbory v škole – koncepcia a realizácia	71
5.4 Bibliografické odkazy	76
6 Počúvanie hudby v hudobnej výchove	77
6.1 Úvod	77
6.2 Definícia hudby	78
6.3 Počúvanie hudby – teoretické vymedzenie pojmu	83
6.4 Funkcie hudby v kontexte počúvania	85
6.5 Terminológia počúvania hudby	89
6.5.1 Percepcia	90
6.5.2 Apercepcia	93
6.5.3 Recepčia	94
6.5.4 Prijímanie hudby a hudobná edukácia	96
6.5.5 Počúvanie hudby	99
6.6 Poznanie a prežívanie, obsah a emócie v hudobnej recepcii	103
6.7 Emócie a hudba	107
6.8 História počúvania hudby v škole u nás	112
6.9 Komparácia postupov počúvania hudby v hudobnej edukácii	117
6.10 Počúvanie hudby ako proces hudobnej komunikácie	120
6.11 Hudobná a pedagogická komunikácia v procese počúvania hudby v triede	126
6.12 Typológia estetického vnímania a poslucháčov hudby	128
6.13 Didaktické aspekty počúvania hudby v triede	133
6.14 Bibliografické odkazy	139
7 Pohyb a hudba v edukácii – vyjadrovanie hudby pohybom	144
7.1 Hudobno-pohybová výchova v škole – zmysel, poslanie, obsah	145
7.2 Príklady metodického spracovania	147
7.3 Bibliografické odkazy	151
8 Hudobné divadlo a tvorivá dramatika v hudobnej výchove	152

8.1	Terminologické východiská	152
8.2	Príklady tvorivej dramatiky a hudobného divadla	159
8.3	Bibliografické odkazy a literatúra	167
9	Populárna hudba a jej didaktické využitie v hudobnej výchove	169
9.1	Aktuálne východiská didaktického využitia populárnej hudby	170
9.2	Využitie populárnej hudby ako prostriedku v edukačnom procese	171
10	Učebnice hudobnej edukácie – teoretické východiská	177
10.1	Definícia učebnice	178
10.2	Funkcie a požiadavky na učebnice	179
10.3	Elektronické učebnice. Vymedzenie a funkcie.	184
10.4	Funkcie učebnice v hudobnej výchove. Charakteristika vybraných funkcií	187
10.5	Bibliografické odkazy	190
11	Kurikulárny koncept hudobnej edukácie v teoretických determináciách.	192
11.1	Východiská a aktuálny stav kurikulárnej transformácie	192
11.2	Teoretické východiská	196
11.3	Bibliografické odkazy	199
12	Plánovanie vyučovania v hudobnej výchove	200
12.1	Tvorba ročných plánov v hudobnej výchove	201
13	Tvorivé, problémové a heuristické metódy v umeleckej edukácii.	203
13.1	Vyučovací proces z hľadiska činnosti a aktivity subjektov	204
13.2	Východiskové ciele problémového vyučovania a učenia	205
13.3	Vymedzenie pojmov: vyučovanie, problém, problémové vyučovanie	207
13.4	Tvorivosť a problémové vyučovanie	212
13.5	Problémové vyučovanie z hľadiska pedagogickej komunikácie	216
13.6	Špecifiká problémového vyučovania v esteticky zameraných predmetoch	218
13.6.2	Vzťah umenovedných a estetických poznatkov a informácií	219
13.6.3	Estetično ako didaktický problém	220
13.6.4	Estetika ako náuka	221
13.6.5	Konvergentný a divergentný spôsob estetickej interpretácie artefaktu	223
13.7	Metódy problémového a heuristického vyučovania.	224
13.7.1	Sokratovský rozhovor, sokratovská metóda riadených otázok	226
13.7.2	Problémový výklad	228
13.7.4	Inscenačná metóda a tvorivá dramatika	230
13.7.5	Brainstorming	235
13.8	Zoznam bibliografických odkazov.	238
14	Vkus ako kategória estetickej výchovy	239
14.1	Východiská problematiky	239
14.2	História a vývin pojmu vkus	242
14.3	Vymedzenie pojmu vkus.	246
14.4	Vkus ako schopnosť.	254
14.5	Vkus ako postoj ku kráse.	258
14.6	Vkus v edukačnom priestore	265
14.7	Edukačné modely zamerané na rozvoj vkusu	266
14.8	Odporúčania pre prax a ďalší výskum	280
14.9	Bibliografické odkazy	284
15	Hudobná pedagogika a jej konceptuálny rámec.	286
15.1	Problematika predmetu, výskumu a teórie	287
15.2	Metódy hudobnej pedagogiky	289
15.3	Systematika hudobnej pedagogiky.	290
15.4	Literatúra a bibliografické odkazy.	293